

Hem > ... > Hitta Rätt Person > Hitta En Sakkunnig > Poland

Hitta en sakkunnig

Innehåll inlagt av

Polen

Polen

I. Förteckningar och register över sakkunniga

Varje regional domstol har sin egen förteckning över sakkunniga. Ordföranden för den regionala domstolen ansvarar för offentliggörandet. Se <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270> för Lublin eller http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf för Krakow. Förteckningarna är tillgängliga för allmänheten.

Åldersgränsen för sakkunniga är 25 år. Sakkunniga måste ha teoretisk och praktisk specialkunskap inom en viss gren av vetenskap, teknik, konst, hantverk eller annan färdighet. Kriterierna är inte formaliserade. Det är ordföranden för den regionala domstolen som avgör om kandidaten uppfyller villkoren för att vara sakkunnig och sakkunniga måste avlägga en ed för att bli registrerade. För att bli upptagen i förteckningen över sakkunniga måste en ansökan lämnas in till ordföranden för den regionala domstolen.

Ordföranden för den regionala domstolen kan stryka sakkunniga ur registret

- på egen begäran,
  - om den sakkunnige inte längre uppfyller de krav som ställs, eller om det fastslås att den sakkunniga inte uppfyllde kraven när han eller hon upptogs i förteckningen och detta fortfarande är fallet,
- av särskilda skäl, i synnerhet om den sakkunnige brister i fullgörandet av sitt uppdrag.

Sakkunniga omfattas inte av någon särskild uppförandekod eller några särskilda etiska regler, men de måste följa civilprocesslagen, förvaltningsprocesslagen och straffprocesslagen.

Förteckningarna uppdateras regelbundet. I januari varje år tillkännager ordföranden för den regionala domstolen förteckningen över domstolens sakkunniga till distriktsdomstolarna och justitieministeriet. Ordföranden meddelar omgående om förteckningen ändras, om ett straffrättsligt förfarande inleds mot någon av de förtecknade personerna eller om någon är oförmögen att fullgöra sitt uppdrag.

Sakkunniga registreras för en period på fem år och för vissa grenar av vetenskap, teknik, konst, hantverk och andra färdigheter. Förteckningen över specialområden är mycket lång och omfattande.

När sakkunniga väl har registrerats har de inte längre några särskilda skyldigheter. De är inte skyldiga att fortbilda sig, även om det finns relevanta utbildningar och kurser på avancerad nivå. I praktiken bör de dock kunna visa att de fördjupar sina kunskaper för att utnämnas till ytterligare en period (genom att delta i kurser, konferenser, utbildningar på avancerad nivå osv.).

II. Sakkunnigas kvalifikationer

Sakkunniga måste ha teoretisk och praktisk specialkunskap inom en viss gren av vetenskap, teknik, konst, hantverk eller annan färdighet. Kriterierna är inte formaliserade. Det är ordföranden för den regionala domstolen som avgör om kandidaten uppfyller villkoren för att vara sakkunnig.

Sakkunniga behöver inte vara medlemmar i en yrkesorganisation. Det finns inga formella krav på regelbunden

fortbildning och det finns inget system för fortlöpande kompetensutveckling. Under tiden som sakkunniga behöver de inte visa att de deltar i vidareutbildning och det finns ingen metod för att kontrollera sådan inhämtad kunskap. Om de vill utnämnas till ytterligare en period bör de dock kunna visa att de har fördjupat sina kunskaper.

III. Sakkunnigas arvode

Sakkunnigas arvoden fastställs i justitieministerns förordning av den 24 april 2013 om fastställande av sakkunnigas arvoden, enhetsbelopp och dokumentering av utgifter som krävs för att utfärda ett yttrande. Timkostnaderna för sakkunniga har fastställts och är en del av grundbeloppet som anges i budgetlagen. I allmänhet står arvodet i relation till det antal timmar den sakkunnige har lagt ned på sin sakkunskap och sin utbildning. I förordningen anges en högsta och lägsta nivå för ersättningen.

Sakkunnigas arvoden betalas antingen genom rättssystemet eller av en av parterna. Parterna kan få rättshjälp för att betala den sakkunniges arvode, utan fastställda taxor.

Arvodena fastställs i en förordning. I specialfall, särskilt när det rör sig om svåra uppdrag, kan de lagstadgade beloppen överskridas genom ett särskilt domstolsbeslut. I praktiken krävs dock samtycke från parterna i tvistemål för att den sakkunniges ersättning ska höjas.

I tvistemål där den sakkunnige har utsetts av domstolen förpliktas en part att betala den sakkunnige i förskott. Även om sakkunniga kan få förskott på arvodet är det i samband med att målet avslutas och dom meddelas som domstolen fastställer vem som ska bära de slutliga kostnaderna. De kan fördelas mellan parterna.

I brottmål betalar staten de sakkunniga (kostnaden åläggs endast den tilltalade om han eller hon döms). Betalningar som görs av staten är föremål för statlig finansiell kontroll och kan ifrågasättas om de har gjorts i strid med lagen om offentliga finanser.

IV. Sakkunnigas ansvarsskyldighet

Enligt strafflagen kan sakkunniga som framlägger ett felaktigt utlåtande dömas till upp till 10 års fängelse.

Det finns inga särskilda civilrättsliga bestämmelser angående detta. Allmänna bestämmelser i civilrätten (skadeståndsrätt/avtalsrätt) tillämpas på sakkunnigas ansvarsskyldighet.

De behöver inte ha en yrkesansvarsförsäkring.

V. Ytterligare information om sakkunnigförfaranden

Utnämning av sakkunniga regleras genom justitieministerns förordning av den 24 januari 2005. Ytterligare bestämmelser anges i civilprocesslagen, straffprocesslagen och förvaltningsprocesslagen. I tvistemål kan parterna begära att en sakkunnig ska utnämnas. Då krävs det normalt sett att begärande part gör en förskottsbetalning för utarbetandet av ett sakkunnigutlåtande.

I allmänhet gäller samma regler i tvistemål, brottmål och förvaltningsmål. Det finns heller ingen grundläggande skillnad mellan utnämningförfarandena i tvistemål, brottmål och förvaltningsmål.

Titeln rättssakkunnig får endast användas inom ramen för utarbetandet av ett sakkunnigutlåtande som ska användas i domstol eller av åklagare. Det finns omkring 15 000 sakkunniga i Polen.

1. Utnämning av sakkunniga

Endast domstolar och åklagare kan utnämna sakkunniga med status som rättssakkunnig (på eget initiativ eller på begäran av parten). Ett utlåtande som utarbetas på begäran av domstol eller åklagare utgör en särskild form av bevisning som kallas sakkunnigutlåtande.

Parter får anlita privata sakkunniga, men deras rapporter läggs fram som vanligt bevismaterial.

a) Domstolssakkunnig

Domstolen använder en förteckning över sakkunniga. Varje regional domstol har sin egen förteckning över sakkunniga. Enligt gällande praxis förordnar domstolarna sakkunniga från dessa (lokala) förteckningar. Det är dock inte obligatoriskt att använda sig av en förteckning.

b) Partssakkunniga

Rättssakkunniga kan aldrig utses av parterna, men parter i tvistemål och förvaltningsförfaranden kan anlita egna sakkunniga. De behöver inte följa särskilda processer eller förfaranden.

2. Förfarande

a) Tvistemål

I tvistemål har den sakkunnige ingen skyldighet att närvara vid förberedande förhör (i tillämpliga fall). Domstolen övervakar hur den sakkunniges utredning framskrider tidsmässigt. Domstolen är "den främsta experten" och bedömer kvaliteten på sakkunnigas utlåtanden. Domstolar är inte bundna av sakkunnigutlåtandet och beslutar om det kan utgöra en grund för att fastställa de faktiska omständigheterna i målet.

1. Sakkunnigutlåtande

Den sakkunnige avger ett skriftligt utlåtande. Utlåtandet behöver inte vara uppbyggt på ett speciellt sätt och det finns inget krav på att tillhandahålla ett preliminärt utlåtande. Den sakkunnige måste bemöta parternas argument i utlåtandet. Den sakkunnige måste ofta avge ytterligare ett utlåtande, antingen om en av parterna inger en sådan begäran och domaren godtar detta, eller på begäran av domaren. Det kan vara på grund av att den sakkunnige inte besvarade alla de frågor som ingick i uppdraget, eller att ytterligare frågor har uppstått i ett senare skede.

Domstolen utfärdar då ett nytt beslut, anger att ytterligare underlag krävs och specificerar vilka frågor som ska besvaras. Parterna kan vända sig till domstolen för att begära ytterligare klaganden. I praktiken är det dock troligare att en annan sakkunnig utses, beroende på hur nöjda de var med det första utlåtandet.

2. Domstolsförhandling

Sakkunniga måste delta i en förhandling för att besvara domstolens och parternas frågor efter att de har lämnat sitt utlåtande. De kan korsförhöras i domstolen.

b) Övriga

Vissa sakkunniga, framför allt psykologer, utses att delta vid förhör av vittnen eller parter. De bedömer människors förmåga att uppfatta saker och att redogöra för sina observationer.

Den information som presenteras här samlades in inom ramen för projektet "Hitta en sakkunnig" och kommer från de kontakter i varje land som valts ut av [European Expertise & Experts Institute EEEI](#).

Senaste uppdatering: 27/05/2024

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.